

„Prea multă minte strică”, într-o versiune nouă la Teatrul Mic

În ultima stagiune, comedia lui Griboedov a constituit prilejul unor spectacole mult discutate: după montarea atât de nouă a lui Tovstonogav la Leningrad, Teatrul Mic reia piesa într-o montare net deosebită de spectacolele tradiționale jucate pe această scenă.

Regizor este E. Simonov. El a urmărit să redea textului dimensiunea lui poetic-romantică. Pentru asta a introdus în spectacol un prolog, un epilog și câteva interludii fără text. Primul act începe cu un tablou simbolic: pe fundalul unui peisaj de iarnă, un grup de oameni îmbrăcați în costume de la începutul secolului al XIX-lea se apropie lent de rampă, ca un cor mut. Evocând astfel atmosfera frământărilor decembriste și punând figura lui Ceațki în legătură directă cu această atmosferă, Simonov îl descrie pe erou ca pe o ființă frământată și singuratică, pe care o așteaptă o soartă tragică. Piesa își pierde, în această viziune, caracterul de comedie de moravuri, fiind jucată mai curînd ca o dramă lirică. Din păcate, spre final, regizorul părește „supratema” pe care singur și-a fixat-o, optînd pentru un comic facil, de operetă, și spărgînd unitatea reprezentației în tabloul balului și în cele care îi urmează. Rolurile principale sînt interpretate de: N. Podgornîi (Ceațki), N. Kornienko (Sofia), K. Blohina (Liza), I. Ilinski (Famusov).

Acțiunea se petrece... în mormînt

Dacă pînă acum Samuel Beckett se complăcea în a prezenta muribunzi

sau femeii pe jumătate îngropate, în ultima lui piesă, agreabil intitulată *Jocuri*, el înfățișează trei eroi morți. Pe scenă sînt instalate trei uriașe urne funerare, din care se văd numai capetele actorilor. Eternul triumfi al teatrului monden — un bărbat, nevasta și amanta lui — este descris după moarte. Eroii apar în fața spectatorilor cu numele de M, F₁ și F₂. Premiera mondială a piesei a avut loc la un teatru avangardist din Ulm (R.F. Germană) și în tot timpul reprezentației numai buzele actorilor s-au mișcat pe scenă. Dialogul însăilează meditațiile absurde, meschine și fără legătură între ele, ale celor trei, care continuă să „gîndească” mecanic, așa cum făceau în viață. După cum relatează ziarul, publicul a primit foarte prost această ultimă inovație a lui Beckett, unele spectacole fiind întrerupte de strigătele spectatorilor, care scandează: „Oprii reprezentația!”

„Hamlet” la Festivalul din Angoulême

Vara, în Franța, activitatea teatrală se desfășoară mai ales în afara Parisului, în mici festivaluri organizate în diferite orașe din provincie, și nu o dată trupe puțin cunoscute, care joacă în aceste circumstanțe, se impun atenției prin spectacole ieșite din comun. Una din revelațiile actualei stagiuni estivale a fost montarea tragediei lui Hamlet, în adaptarea lui Georges Brousse și regia lui Morvan Lebesque, la Angoulême.

Lebesque — de profesie critic cinematografic și de teatru — a urmărit să dea spectacolului toată vigoarea dramatică cuprinsă în text. Cu toa-

te că reprezentăția durează patru ore, publicul o urmărește cu interes, fiindcă adaptatorul și regizorul au pus accentul pe acțiune. Limba traducerii este adeseori violentă și familiară, disprețuind eleganțele livrești. Dînd viață reală eroilor și desprinzîndu-i din tradiția unor lecturi dramatice inactice, Lebesque, ajutor de decorurile și costumele lui René Allio, a știut să confere noblețe și stil fiecărui personaj și chiar întregii figurații. „Acest Hamlet — scrie Robert Kanter în *Express* — este un Hamlet pentru orice public, bogat în posibilități creatoare și pentru spectatori și pentru actori.“ Protagonist este Jean Leuvrais, un Hamlet foarte tînăr, spontan și romantic, care nu-și pierde însă niciodată luciditatea. Ofelia este interpretată de Huguette Forge, al cărei joc constituie o replică la sensibilitatea eroului, transpunînd frămîntarea lui într-un registru elegiac de tandrețe și puritate.

Geraldine Page — o mare actriță a Americii

Interpretînd la vîrsta de 38 de ani rolul principal din *Straniul interludiu* al lui O'Neill, actrița americană Geraldine Page s-a impus în acest sfîrșit de stagiune ca una dintre marile actrițe ale Americii. Ea străbate toate nuanțele evoluției eroinei sale — de la o tinerete nevrotică la maturitatea împlinită și apoi la bătrînețe — cu forță, măsură și sensibilitate.

Geraldine Page este în primul rînd actriță de teatru. Totuși, atunci cînd i s-au oferit roluri în filme, a cucerit, invariabil, mari premii (printre care și mult rîvnitul *Oscar*). A jucat pe scenă și pe ecran în *Vară și fum* de Tennessee Williams, a fost protagonistă filmului *Dulce pasăre a tinereții*. Actrița se distinge printr-o extraordinară vitalitate, admirabil adaptată necesităților scenice, și printr-un registru amplu de posibilități de reprezentare. Ea face parte dintre acei actori cărora le place să apară în fiecare rol nou cu totul altfel decît în cele precedente și de multe ori se spune despre ea, la o premieră, că e de nerecunoscut. Adeptă ferventă a metodei lui Stanislavski — care, după cum se știe, este foarte serios studiată și aplicată de actorii americani —, Ge-

raldine Page este acum profesoară la celebra școală din New York, *Actor's Studio*.

Revelații estivale

Într-un concurs al tinerelor companii teatrale, care a avut loc în Franța, s-au distins două spectacole: acela al regizorului Georges Lavelli, cu piesa *Căsătoria* de Witold Gombrowicz și acela al lui Marcel Cuvelier, cu o adaptare după romanul *Oblomov* de Gonțearov.

Cronicarii francezi consideră discutabilă piesa lui Gombrowicz, dar elogiază în unanimitate talentul tînărului regizor Lavelli. Acesta a demonstrat o mare siguranță în îndrumarea actorilor și o capacitate neobișnuită de a valorifica posibilitățile plasticii scenice. Cuvelier a atras atenția prin conciziunea și discreția spectacolului său, desfășurat mai ales pe linia unei subtile analize psihologice.

„Copiii soarelui” — tragicomedie!

O montare originală, care a atras numeroase comentarii favorabile, a fost, în stagiunea 1962—1963, spectacolul de la Iaroslavl cu piesa lui Gorki *Copiii soarelui*. Regizorul V. Șișighin a interpretat textul ca o tragicomedie. El a creat o ambianță tragică, o atmosferă apăsătoare, în care se fac auzite însă multe rezonanțe ironice sau de umor amar. „Cînd vezi acest spectacol — scrie, în revista „Teatr“ (nr. 6), G. Kormușina — îți aduci aminte de însemnarea în care Gorki mărturisea că a scris piesa rîzînd. Elementul comic ocupă în piesă un loc de seamă, nu numai pentru a accentua aspectele ei polemice, dar și pentru a arăta cît mai clar tragica distanță dintre intelctualitate și popor.“

Spectacolul este lucrat cu multă atenție pentru psihologia eroilor, și cu grijă pentru detaliile comportării lor. Originalitatea lui se manifestă mai ales în crearea unor situații pregnante pentru caracterizarea eroilor și în strălucirea mizanscenei. Interpreți sînt: G. Belov (Protasov), V. Nelskaia (Elena), V. Andrușkevici (Cepurnoi), E. Șumskaia (Liza), V. Salopov (Vaghin).

100